

N:o 53.

Af herr **C. J. F. Ljunggren**, om skrifvelse till Kungl. Maj:t
angående revision af konkurslagen m. m.

Det torde vara synnerligen angeläget för staten att tillse, det lagarna icke föråldras och såmedelst samla missnöje. Där så är fallet, bör rättelse ske. En lagstiftning, som redan alltför länge i vida kretsar ansetts böra vinna omarbetning, är vår konkurslag af den 18 september 1862. Redan angifvandet af tiden för dess ursprungliga tillkomst torde måhända i sig innebära bevis för sannolikheten af påståendet, att den snart 43 år gamla lagen verkligen numera tarfvar en omarbetning. Men det torde då också böra blifva en *hel* omgestaltning, ty det lärer icke längre kunna anses vara lyckligt att med ständigt återkommande ändringar och tillägg söka att upphjälpa den gamla lagen efter en mera modern åskådning.

De under en följd af år gjorda framställningarna om detaljändringar hafva icke alltid vunnit Riksdagens gillande. Man skulle kanske med fog kunna säga, att blott förslagen till relativt lindriga rättelser hafva kunnat realiseras, men att återigen de mera omfattande förändringarna för det mesta afböjts.

Men Riksdagen bör väl icke alltid ställa sig afvisande emot framställningar från landets köpmanskretsar, gående ut på revision af konkurslagen. Formella hinder härvidlag böra väl ändå kunna öfvervinnas och få vika för de praktiska kraf, som göra sig gällande?

Rörande nu t. ex. de ofta hörda anmärkningarna mot långsam afveckling af konkurser eller mot alltför dryga omkostnader därvid med åtföljande klen ekonomiskt resultat, så får det ju visserligen medgifvas, att det icke alltid är lagens fel, att dessa olägenheter inträffa, utan få borgenärerna själfva i många fall genom bristande bevakning af sina rättigheter vidkännas skulden härtill, men det är dock lika visst, att det

i de flesta af de ofta anmärkta konkursfallen skulle hafva ställt sig helt annorlunda för både borgenärerna och gäldenären, om lagen varit byggd på en mera rationell grund.

Att borgenärerna kunna tillvarataga sina intressen vid konkurs-afveckling, är ju visserligen sant, men dock en sanning med modifikation, ty det lär väl ändå blott vara i särskilda fall, där det kan lyckas. Så t. ex. kan det ställa sig särskildt gynnsamt, om borgenärs fordran är af den betydelse, att han kan utöfva behörigt inflytande på val af gode män och sysslomän eller om han är boende så nära, att han kan följa konkurs-afvecklingen. Men för alla borgenärer med ringa fordran eller för dem, som äro aflägsset boende, torde utsikterna att kunna följa med konkurs-afvecklingen vara skäligen ringa.

En omständighet, som den mest vaksamme och försiktige fordrings-ägare ändå icke kan hafva det minsta inflytande på, är i hvarje fall rättens förordnande af ombudsman. Denne, som enligt lagens föreskrift skall vara en »förständig» man, har i själfva verket en viktig funktion sig anförtrodd, nämligen den att hafva tillsyn öfver gode männens och sysslomännens förvaltning. Men just detta uppdrag förutsätter, att det »förstånd», som lagen omnämner, skall vara till finnandes å det affärs-område, som konkursen omfattar. Att detta icke alltid är förhållandet, torde vara allmänt bekant.

Någon annan sakkunskap än den juridiska fäster rätten i regeln icke afseende vid. Följden blir därför mycket ofta den, att borgenärernas genom lagen tillförsäkrade förmån af att erhålla en man, som å rättens vägnar utöfvar en god och sakförständig tillsyn öfver gode männens och sysslomännens förvaltning, helt och hållet omintetgöres.

Men till den anförda anmärkningen mot principerna vid tillsättande af rättens ombudsman skulle nu med stort berättigande kunna läggas en annan mera delikat anmärkning rörande en mycket allmänt inrotad vana, nämligen den, att det till denne rättens ombudsman af konkursmassan utgående honoraret i regel fastställes opropotionerligt högt.

Otaliga äro de tillfällen, då befogade anmärkningar blifvit gjorda emot högt uppskrufvade arfvoden åt rättens ombudsman, arfvoden, som icke stått i rimligt förhållande till arbetets omfattning. Sveriges allmänna handelsförening har också under en följd af år haft denna fråga på dagordningen, till dess genom upprepade framställningar till Kungl. Maj:t saken bragtes inför Riksdagens pröfning och föranledde ändring i § 67 konkurslagen därhän, att det skulle tillkomma borgenärerna att föreslå arfvodet åt ombudsmannen och detta därefter fastställas af rätten. Men man må icke tro, att det med denna förändrade bestämmelse är vunnet, hvad som

egentligen åsyftats. Med vetskap om huru det plägar gå till med förvärfvande af borgenärsfullmakter på några få händer i afsikt att ombuden må äga makt att handskas som de vilja med konkursboet och dess afveckling, tillsätta gode män och sysslomän — mången gång i sistnämnda fall genom att välja på sig själfva — kan man icke förvåna sig öfver att anmärkningar allt fortfarande göra sig hörda beträffande så det ena som det andra hänseendet, icke minst då det gäller arfvodena, som af massans tillgångar skola utgå.

Visserligen lämnar lagen tillfälle för borgenärerna att vid allmänt sammanträde granska utdelningsförslag och sysslomännens förvaltning, men, då fullmakter för det mesta redan afgifvits, infinna sig mycket sällan borgenärerna till dessa sammanträden, och så blir hela redogörelsen i de flesta fall en sak mellan de utsedda funktionärerna. Icke kan det heller alltid vara möjligt för en tillstädeskommande fordringsägare att af handlingarna få en inblick i det sätt, hvarpå hela utredningen försiggått, eller bedöma, huruvida sysslomännen med sakförstånd handhaft det förtroendeuppdrag, hvartill de måhända utsett sig själfva.

En önskan, som ofta gjort sig hörd i landet, är den, att det måtte genom lag bestämmas, att till sysslomän i affärskonkurser endast finge utses affärskunniga män. Huruvida det kan vara möjligt att gå så långt i en konkurslagstiftning, tilltror jag mig ej att afgöra, men nog skulle det vara förmånligt, om så kunde ske, och nog skulle affärskonkurser i regel kunna utredas på ett mera fördelaktigt sätt, än som nu plägar vara fallet, då ingen kompetens stadgas för sysslomännen.

För gäldenärens vidkommande torde det nog vara af intresse, att hans till konkurs afträdda egendom måtte gifva största möjliga utdelning till borgenärerna.

* * *

Jag har här ofvan relaterat en del anmärkningar af allmän beskaffenhet emot vår konkurslagstiftning och emot vissa förfaranden vid konkursutredningar. Det må nu tillåtas mig att framhålla några andra synpunkter, att jämväl komma till beaktande vid en eventuell revision af den numera föråldrade konkurslagen.

1:o) Erfarenheten har visat, att det stundom kan vara förenadt med stor svårighet att få en gäldenär att afstå sina tillgångar till konkurs.

En insolvent gäldenär kan sålunda i förhoppning om förbättrade konjunkturen uppehålla sin affär långt utöfver den tidpunkt, då han för länge sedan hade bort till borgenärernas förnöjande afstå sina tillgångar.

Genom detta tillvägagångssätt skadar han såväl sig själf som fordringsägarna och åsamkar sig dessutom ansvar. I rättens och den allmänna moralens intresse torde det därför vara nödvändigt, att ändring i antydd riktning åstadkommes.

Detta är så mycket nödvändigare, som erfarenheten också visat, att man genom verkställighetsproceduren enligt utsökningslagen i många fall icke vinner något, då tillgångarna först komma fram under trycket af gäldenärseden i konkurs, men gäldenären med nu gällande lagstiftning genom öfverklagande af domen rörande fordringsanspråket länge kan förhindra konkurs.

2:o) Erfarenheten har, såsom ofvan antydts, visat, att långsamheten vid afvecklingen af en konkurs, de med utredningen i regel förknippade oproportionerligt höga omkostnaderna samt de ofta mindre köpmansmässigt ledda realisationerna åsamka fordringsägarna förluster och andra olägenheter.

Hvad härvidlag genom lagstiftningen kan åtgöras, skulle verka synnerligen godt för både gäldenär och borgenärer. Ifrågasättas kan, huruvida icke ombudsmannainstitutionen borde utbytas mot en ändamålsenligare kontrollanordning eller, om den nuvarande anses böra bestå, i allt fall undergå sådan omgestaltning, att ändamålet med den »sakförståndiga» kontrollen från rättens sida vunnas, utan att kostnaderna här för blefve oskäligt betungande för borgenärerna.

3:o) Erfarenheten har visat, att behof förefinnes för omarbetning af lagstiftningen rörande konkursförbrytelser, i syfte att ohederliga och vårdslösa gäldenärer må träffas af lagens straff. Såsom det nu är, gå ofta vårdslösa gäldenärer fria från åtal, enär åtalsrätten tillkommer enskild borgenär, och man vet ju, huru motbjudande det är att sätta i gång ett dylikt personligt åtal, på hvilket kan följa frihetsstraff. Därför borde helt visst tillses, huruvida icke åtalsrätten i dylika fall lämpligen bör lämnas — utom åt den enskilde borgenären — jämväl åt konkursförvaltningen såsom sådan eller åt offentlig myndighet.

4:o) Erfarenheten har tydligen ådagalagt behofvet af en sådan omgestaltning af formerna för afveckling af gäldbundet bo, att ett ackordsinstitut under lagens skydd måtte kunna bereda möjlighet för gäldenär att utan konkurs få sina affärer afvecklade till borgenärernas fromma.

Med hänvisning till den norska lagen om ackordsförhandling af den 6 maj 1899, som jämväl varit föremål för Riksdagens handläggning till följd af motion i Andra Kammaren af herr E. O. V. Wavrinsky, n:o 3 år 1902, skulle det genom ett rättsligt ackordsinstitut kunna beredas gäldenären medel till att undgå konkurs utan att nödgas söka underhands-

ackord, på samma gång borgenärernas rätt kunde bevakas därigenom, att gäldenärens ackordsförhandling skedde offentligen under rättens tillsyn.

Jag tillåter mig här upprepa, hvad den förenämnde motionären anført rörande den norska lagen om ackordsförhandling.

»Från det att ansökan om ackordsförhandling är ingifven till rätten och till förhandlingens slut inskränkes fordringsägarnes utsökningsrätt hos gäldenären. I detta hänseende verkar ackordsförhandlingen lika med konkursen, men olika underhandsackorderingen, utan att hindra en fordringsägare att under tiden stämma gäldenären på sin fordran för att få den fastställd, om den bestrides af gäldenären.

Under ackordsförhandlingen kan konkurs inledas endast på begäran af gäldenären eller »ackordsstyrelsen». (Jag har här tillåtit mig begagna det svenska ordet ackordsstyrelsen i stället för det af herr Wavrinsky använda norska »akkordstyret».)

Skall ändamålet med denna offentliga ackordsförhandling vinnas, är det emellertid angeläget, att den väcker så liten uppmärksamhet som möjligt utom de närmast intresserades krets. Gäldenären fortsätter därför sin affär på egen hand, men under ackordsstyrelsens tillsyn. Lagen föreskrifver, att under ackordsförhandlingen firmateckningen bör ske med tillägget »under ackordsförhandling», men ingen laga påföljd stadgas, om denna bestämmelse åsidosättes. Handlar gäldenären emot ackordsstyrelsens gifna föreskrifter eller utan att inhämta dess beslut i angelägenheter, som icke äro öfverlämnade åt hans fria bestämning, är denna bestyrelse berättigad till att öfverlämna boet till konkurs, hvarvid förenämnda förhållande kan leda till att ackord nekas stadfästelse. Däremot har tillsättandet af denna bestyrelse i regeln ingen verkan i förhållande till tredje man.

I gäldenärens frihet gent emot tredje man göras dock tvenne viktiga inskränkningar för den händelse, att ackordsförhandlingen genast leder till konkurs: skuldsättning samt pantsättning, afhändelse eller uthyrning af fast egendom, som gäldenären företager under ackordsförhandlingen utan bestyrelsens samtycke, äro ogiltiga i konkursboet.

Ackordsförhandlingen medför således icke såsom konkurs »ipso jure» någon panträttsartad beslagläggning på gäldenärens egendom till fördel för fordringsägarna, men den medför en begränsad eller inskränkt kvarstad på densamma till fördel för en eventuell konkursbehandling, såvida denna öppnas i omedelbar förbindelse med ackordsförhandlingen, så att, om det visar sig att konkurs ej kan undgås, fordringsägarna ej genom ackordsförhandlingen komma i sämre ställning, än om konkurs genast inledts. Äfven i flera andra afseenden är ackordsförhandlingen likställd med kon-

kurs, men i det viktiga hänseendet skilja de sig, att gäldenären i det förra fallet får, under tillsyn af ackordsstyrelsen, försöka att göra rätt för sig eller annars bjuda den allra största godtgörelse utan att behöfva afträda sin egendom till fordringsägarna.

Rätten utser ackordsstyrelsen, som skall bestå af en s. k. ackordskommissarie («akkordskommissær») såsom ordförande och tvenne andra till detta värf särskildt skickade och villige män. Rätten tager icke någon som helst befattning med förhandlingen eller förvaltningen, och hvarken kreditorerna eller ännu mindre gäldenären äge att kontrollera förvaltningen eller påverka ackordsstyrelsens beslut.

Ackordsstyrelsen kan utse en särskild i gäldenärens affär sakkunnig revisor vid sin sida, hvilken revisor utöfvar sin befattning under de offentliga förpliktelser och det ansvar, som lagen stadgar för revisorer.

Kreditorerna bilda, hvad själfva ackordsspörsmålet beträffar, en tillfällig förening, hvare en kvalificerad majoritet binder minoriteten. Men lagen har icke anordnat något organ för dem.

Den största vikt lägges vid att kommissarien är en för uppdraget fullt kvalificerad person, som tillika har den nödiga auktoriteten. Detta har också inskräpts genom ett cirkulär af den 15 februari 1900 från det norska »Overstyret for Konkursvæsenet». Lagen bestämmer, att Overstyret for Konkursvæsenet med samtycke af justitiedepartementet kan, på platser där så lämpar sig, utse personer, inom hvilkas krets ackordskommissarien skall väljas. Ett sådant urval af lämpliga för kommissariens uppdrag kvalificerade personer, som tillika äro skickliga revisorer, har redan ägt rum för Kristianias vidkommande.

Begäran om ackordsförhandling skall ingifvas till konkursrätten och skall åtföljas af:

1) en kortfattad redogörelse för de omständigheter, som hafva föranlett gäldenärens obestånd, samt de utvägar, som stå öppna för ett ordnande af affärerna. Ett fullständigt ackordsförslag fordras icke på detta stadium;

2) en tablå öfver affärsställningen;

3) uppgift på de räkenskapsböcker, som förts;

4) 50 kronor som förskott på omkostnaderna.

Inom 3 dagar skall gäldenären, om icke giltigt förfall inträffar, infinna sig personligen inför rätten. Rätten skall snarast möjligt afgöra, om ackordsförhandling skall öppnas.

Aflås gäldenärens begäran, skall meddelande därom ofördröjligen ske till de kända fordringsägarna.

Ett afslag på gäldenärens begäran kan emellertid inom 3 dagar underställas Överstyrets pröfning.

Beslutas att ackordsförhandling skall öppnas, väljer rätten genast ackordsstyrelse, eller i enklare fall endast kommissarie, hvarefter förrättningen hvilat i dennes händer.

Så snart ackordsstyrelsen öfvertagit ärendet, skall kungörelse om ackordsförhandlingen utfärdas i kungörelsetidningen, anslås på rättens lokal och på börsen, om sådan finnes, samt utlysas vid tingen inom de orter, där gäldenären till äfventyrs har fast egendom. Därjämte skall anteckning därom ske till firmaregistret.

Därefter skrider ackordsstyrelsen till revision af gäldenärens räkenskaper, uppgör en fullständig tablä öfver ställningen, granskar orsakerna till obeståndet och affärens utsikter för framtiden samt uppgör en berättelse häröfver, som senast 14 dagar före det fordringsägarna kallas till möte för ackordsförslagets behandling tillställas dem. Ackordsförslaget uppgör gäldenären under förhandling med ackordsstyrelsen. Affären bibehålles under tiden af gäldenären, men öfvervakas af ackordsstyrelsen, som tillser, att förvaltningen framför allt går ut på att tillförsäkra kreditorerna godtgörelse. Endast sådana skulder, som måste gäldas på grund af oomtvistad förmånsrätt eller pant, eller som ingåtts för affärens skull under ackordsförhandlingen, uppgöras under denna tid.

I ackordsstyrelsens kallelse till sammanträde af borgenärerna uppfordras dessa att insända specificerade uppgifter på sina fordringar.

Twist om eller oklarhet öfver hvilka fordringar äro berättigade utredes af rätten.

Mötet med fordringsägarna skall hållas inom 6, högst 10 veckor efter det att ackordsförhandlingen öppnats. Mötet ledes af kommissarien. Gäldenären är skyldig närvara; endast sjukdom gäller som förfall. Uteblir gäldenären, kan ackordsförslaget icke behandlas. Borgenärernas rösträtt utöfvas skriftligen, hvarför det händer, att ingen af dem tillstädeskommer.

Till grund för omröstningen lägges en af ackordskommissarien och revisorn uppgjord förteckning öfver samtliga fordringar i boet, med angifvande af deras beskaffenhet och uppgift, huruvida de på någon hand bestridas. Fordringar, om hvilka ackordsstyrelsen har kännedom, men som ej blifvit anmälda, medräknas. Anmälan om fordran till ackordsstyrelsen har endast i så fall rättslig betydelse, att den tjänar till att vidmakthålla förmånsrätt, hvars bevarande betingas af att inom viss tid gjorts anspråk därpå gällande.

Med hänsyn till rösträtt gäller detsamma som för tvångsackord i konkurs. Det fordras ett kvalificeradt flertal, såväl i afseende å antalet

ordringsägare som å belopp, för att ackordet skall antagas. Detta flertals storlek beror af den erbjudna ackordsprocenten. Går förslaget ut på att betala minst 50 % till de oprioriterade fordringsägarna, kräfvos, att $\frac{2}{3}$ af de röstberättigade hafva röstat för dess antagande och att deras tillgodohafvanden tillhopa utgöra $\frac{2}{3}$ af kreditorernas samlade fordringar.

Går det ut på mindre än 50 %, fordras, att $\frac{3}{4}$ af de röstberättigade med ett tillgodohafvande af $\frac{3}{4}$ af hela fordringsbeloppet rösta därför.

Erhålles den föreskrifna majoriteten, utlyser rätten inom 3 veckor ett möte med fordringsägarna till behandling af spörsmålet, om ackordet skall stadfästas eller icke. Vid detta möte skall såväl gäldenären som ackordsstyrelsen vara närvarande. Alla underrättelser till kreditorerna och andra vidkommande skola besörjas på så sätt, att deras framkomst kan bestyrkas.»

Lagutskottet afstyrkte emellertid motionen på grund af flera formella skäl. Så t. ex. säger utskottet, att det torde vara en synnerligen svårlöst uppgift att på ett från skilda synpunkter tillfredsställande sätt i vår lagstiftning införa det ifrågasatta nya rättsinstitutet, på samma gång utskottet icke vill förneka, att en lagstiftning i förevarande syfte skulle kunna medföra ej oväsentliga fördelar. Till sist förmenar utskottet, att vissa af motionären anförda förhållanden i Danmark tydligen utvisa, att ganska lyckliga resultat kunna vinnas genom enskilda sammanslutningar mellan affärsmän samt att erfarenheten från vårt land dessutom visat, att, där skäligen förutsättningar för afveckling medelst administration funnits, sådan afveckling ganska ofta kunnat åstadkommas på den privata öfverenskommelsens väg.

Vid ärendets behandling i Andra Kammaren yttrades sympatier för motionens syfte, och uttalande gjordes, att man i handels- och industri-kretsar visst icke vore belåten med den nuvarande ordningen. Då emellertid ingen reservation emot utskottets utlåtande afgifvits, ansågs icke anledning gifvas för framställandet af något positivt yrkande. Frågan förföll sålunda, sedan båda kamrarna bifallit lagutskottets hemställan.

Frågan om lagstiftning rörande ackordsförhandling till undvikande af konkurs har under åren 1876—1880 varit föremål för Riksdagens pröfning med anledning af motioner i Första Kammaren af herrar A. O. Walenberg och G. H. Strähle. Beträffande utskottsbehandlingen af dessa motioner kan anföras, att första gång frågan väcktes, kom den till ett tillfälligt utskotts handläggning, hvarvid skrifvelse i ämnet tillstyrktes. Första Kammaren biträdde jämväl utskottets hemställan, under det att Andra Kammaren ställde sig på den formalistiska ståndpunkten och nekade sin anslutning till följd däraf, att det vore praxis, att underdåniga skrif-

velser i lagfrågor endast borde aflåtas på hemställen af lagutskottet. Vid frågans upprepade förekomst i Riksdagen remitterades den med anledning häraf till lagutskottet, som också städse afstyrkt bifall till motionerna. Men dessa afstyrkanden hafva visst icke varit enhälliga inom utskottet. Flera reservationer hafva sålunda afgifvits utan att dock föranleda Riksdagens bifall till motionärernas skrifvelseförslag.

* * *

Återkommande till här ofvan anförda uttalande af 1902 års lagutskott i fråga om svärigheterna att på ett tillfredsställande sätt i vår nuvarande lagstiftning införa ett nytt rättsinstitut för ackordsförhandling utan konkurs, får man ju medgifva, att det till en viss grad skulle ställa sig svårt, om än visst icke omöjligt, att inpassa den ifrågasatta nya anordningen till nu gällande konkurslag och lagstiftning i öfrigt, men saken torde möjligen ställa sig annorlunda, då nu förevarande framställning afser att ernå en allmän revision af konkurslagen, vid hvilket förhållande det således kan förefalla enklare att åstadkomma en för det nya ändamålet afpassad lagstiftning, än om densamma skulle, såsom de föregående framställningarna afsett, lämpas till gällande lagar.

I betraktande af de beaktansvärda fördelar, som det ifrågasatta ackordsinstitutet skulle kunna gifva, läser man hafva anledning förvänta, att landets handels- och industriidkare med tacksamhet skola behjerta Riksdagens eventuella bifall till framställningen såväl beträffande nämnda nya rättsinstitut som äfven rörande den önskade allmänna revisionen af konkurslagstiftningen och de därmed i samband stående lagrum.

Att fördelarna af den antydda ackordsförhandlingen utan konkurs verkligen kunna anses vara synnerligen förtjänta af Riksdagens uppmärksamhet torde framgå däraf, att man med denna anordning kunde vinna: 1:o en angenämare, snabbare och billigare afvecklingsform än konkurs för den verkligt hederlige, men af motgångar drabbade gäldenären; samt 2:o en sakförständig realisation af boet, som på samma gång gåfve större utbyte för borgenärerna och verkade mindre störande för andra köpmän å platsen.

* * *

Hos Sveriges allmänna handelsförening har sedan flera år stått på dagordningen en fråga, som mycket nära sammanfaller med den här nämnda,

nämligen frågan om åstadkommande af bättre anordningar för tillvaratagande af köpmännens intressen i konkurser. På senare tiden har vid behandlingen af detta ärende hos föreningen gjort sig gällande en anmärkning däremot, att kompetensen till gode män och sysslomän — för att icke äfven nämna rättens ombudsman — stundom helt och hållet åsidosattes, därigenom att för den sakförståndiga ledningen främmande intressen fått alltför mycket gripa in vid valen. Utan att här vilja låta denna angelägenhet träda för mycket fram, har jag likväl trots mig böra omnämna sakförhållandet, då detsamma åberopas i det här nedan intagna utlåtandet af nämnda förenings förvaltningsutskott till sistlidna årets allmänna möte i föreningen.

Utlåtandet är af följande lydelse:

»Så länge något allmännare missnöje icke yppat sig inom de korporationer, hvilkas ombud nu till stor del taga hand om konkursutredningarna och mot hvilka det i motionerna uttalade klander till väsentlig grad varit riktadt, torde man icke kunna vinna det i motionerna afsedda syfte att vid konkursutredningar få de ifrågavarande ombuden ersatta af andra personer.

Af samma anledning torde man ej heller hos de lagstiftande myndigheterna kunna vinna gehör för uttalade önsknings om lagföreskrifter af innehåll, att i köpmans konkurs en köpman alltid skall deltaga i utredningen.

Däremot håller utskottet före, att afsevärda förbättringar skulle i hithörande hänseenden kunna vinnas genom en omarbetning af hela vår konkurslagstiftning. Härvid torde den i Norge nu gällande lagstiftningen kunna i åtskilliga hänseenden tjäna till föredöme. Hvad som i denna synes beaktansvärdt är, att domstolen är förpliktad öfva större kontroll öfver konkursförfarandet än hos oss, att gäldenärens förhållande före konkursen är underkastadt en uppmärksamare granskning, att domstolen ovillkorligen skall pröfva konkursförvaltarens redovisning och att för pröfning af vissa konkursfrågor finnes en för hela landet gemensam myndighet, hvilken till $\frac{2}{3}$ består af sakkunnige. Därjämte finnes i Norge enligt »Lov om Akkordsförhandling» af år 1899 möjlighet för insolvent gäldenär att under vissa villkor under rättens beskydd förhandla med sina borge-närer om ackord utan konkurs.

Då de synpunkter, hvilka kunna hämtas ur den norska lagen, förefalla utskottet synnerligen beaktansvärda, vill utskottet hemställa, att åt en blifvande styrelse och förvaltningsutskottet uppdrages att verkställa utredning angående lämpligheten utaf att vår lagstiftning i hithörande hänseende ändras i öfverensstämmelse härmed.»

Vid den i ämnet förda diskussionen uttalades dels liffig anslutning till förvaltningsutskottets förslag, dels ock, att det måtte lyckas ernå sådana lagbestämmelser, att köpmännens intressen i konkurser bättre tillvaratoges än som nu är fallet.

Från nämnda diskussion förtjänar ett anförande att här intagas, hvilket anförande rörde en år 1901 väckt, af Riksdagen afslagen motion angående tillägg till konkurslagen af en bestämmelse, dels att syssloman förpliktas underrätta fordringsägare, då slututdelning i konkurs ägt rum, dels att medel, som inom viss tid efter det för slututdelning hållna sammanträde icke hos syssloman afhämtats, skola antingen för fordringsägares räkning göras räntebärande genom medlens insättande i bankinrättning eller ock i landtränteriet insättas, hvilken motion lagutskottet afstyrkt under hänvisning till § 44 konkurslagen, som ansetts böra gifva borgenärerna tillfälle att föreskrifva sådana åtgärder, som motionen omfattat.

Berörda yttrande vid årsmötet var af följande innehåll:

»Det är nog sant, att fordringsägarna, om de hafva fullständig kännedom om bestämmelsen i § 44 samt passa på och äro närvarande vid sammanträdena, kunna göra sådana föreskrifter, som äro gagneliga för borgenärerna och hindra mindre samvetsgranna gode män och sysslomän att illa förfara med konkursboets medel, men då erfarenheten visat, att fordringsägarna bruka sakna fullständig kännedom om konkurslagen och icke alltid kunna vara närvarande vid sammanträdena för att bevaka sina intressen, är nog särdeles önskvärdt, att snarast få förbättrade bestämmelser införda.»

På grund af hvad jag sålunda anfört, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta verkställa omarbetning af konkurslagen och därmed i samband stående lagrum äfvensom låta utreda lämpligheten af införandet i den svenska lagstiftningen af rättsinstitutet »ackordsförhandling utan konkurs» samt för Riksdagen framlägga de förslag, hvartill den sålunda verkställda omarbetningen och utredningen kunna gifva anledning.

Stockholm den 26 januari 1905.

C. J. F. Ljunggren.